

Læringshistorier >Dagtilbud

Fortællinger og evalueringsfællesskaber om børns sproglige udvikling

2010

Hvad er en læringshistorie?

Læringshistorier er fortællinger om et barns eller flere børns læring i konkrete situationer.

Læringshistorier er en metode til at dokumentere læring, som lægger vægt på at studere læringen, mens den foregår, og de samspil, den indgår i.

Metoden lægger desuden stor vægt på at identificere barnets motivation og forstå læringsmiljøet ud fra barnets perspektiv.

Hvordan bliver en læringshistorie til?

Læringshistorier bygger på, at det pædagogiske personale nedskriver situationer om børns læring. Læringshistorier kan bruges til at beskrive og reflektere over mange former for læring, men handler i denne sammenhæng om børns sproglige udvikling. En læringshistorie skrives på et ark, der lægger op til, at pædagogen:

1. Skriver en historie om et eller flere børns sproglige læring – med udgangspunkt i det, der har slået pædagogen som vigtigt i situationen
2. Reflekterer over, hvad der skete i den konkrete situation – på baggrund af sit særlige kendskab til barnet og sin pædagogiske viden
3. Overvejer, hvad det næste skridt kunne være i arbejdet med den sproglige udvikling hos barnet eller gruppen af børn – med afsæt i at bygge videre på deres motivation og interesse.

Valg og overvejelser

Læringshistorierne tager afsæt i en åbenhed over for de læringssituationer, der opstår, men kan skrives med forskellige former for fokus:

- **Tematisk fokus.** Man kan vælge at skrive læringshistorier om læreplanstemmet sproglig læring. Dette giver grundlag for efterfølgende at reflektere over, hvad man i personalegruppen faktisk ser og forstår som sproglig læring hos børn, og kan evt. følges op med en ny runde af læringshistorier med et nyt fælles fokus.
- **Udgangspunkt i mål og resultater.** Man kan vælge fokus med udgangspunkt i et eller flere mål omkring børns sproglige udvikling eller med afsæt i resultater fra sprogvurdering af børnene. Det kan fx være, at man ønsker at sætte fokus på 'børns kommunikative kompetencer', fordi sprogvurderingsresultaterne i institutionen peger på, at mange børn har udfordringer her. Hvis man vælger et snævert fokus, skal man være særlig opmærksom på, at man fortsat skriver om situationer, der er en integreret del af den pædagogiske praksis.

- **Fokus på bestemte børn.** Man kan vælge at skrive historier om et eller flere børns sproglige udvikling hen over en periode. Læringshistorierne kan her bruges til at supplere resultater fra sprogvurderinger af de enkelte børn med en skærpet opmærksomhed på de fællesskaber og de konkrete sammenhænge, som sproglæringen for et barn/grupper af børn opstår i. Hvis man bruger læringshistorier til at følge bestemte børn i en periode, er det særligt vigtigt at fastholde en åben og undersøgende tilgang, så opfattelsen af et barns sproglige læring ikke låses fast på baggrund af en enkelt situation. Samtidig er det centralt, at barnet ikke føler sig overvåget, men at de beskrevne situationer er en integreret del af hverdagen i institutionen.

Anvendelse af læringshistorier

Læringshistorierne danner baggrund for fælles refleksion i det pædagogiske evalueringfællesskab, hvor den enkelte historie fortælles i sammenhæng med andre. Men læringshistorierne kan også have en selvstændig anvendelse:

- **Indkredsning af barnets interesse og motivation.** Læringshistorier kan bruges til at indkredse den interesse, som læringen hos det enkelte barn er forbundet med. Dermed kan en serie læringshistorier bruges som grundlag for at overveje, hvordan man gennem aktiviteter og fysisk indretning kan understøtte den motivation og interesse, der er hos en børnegruppe aktuelt. Hvis man bruger læringshistorier som grundlag for at tilrettelægge læringsmiljøet, er det vigtigt at overveje sammen, hvad det er i situationen, der fanger barnets motivation. Selv om barnet fx er optaget af at lave rim, så betyder det ikke nødvendigvis, at næste skridt er at lave endnu flere rim, da det, barnet måske er optaget af, mere er fællesskabet med nogle andre børn i forbindelse med rimelegen.
- **Dialog med forældre.** Læringshistorierne kan bruges i dialoger med forældrene, og forældrene kan inviteres til at skrive deres egne historier om barnets læring. Hvis man anvender en enkelt læringshistorie i en forældresamtale, er det vigtigt at forholde sig til, hvilken status historien har (udtrykker den noget centralt fra en række historier, eller er den bare et eksempel?), sådan at barnets læring og arbejdet med at understøtte den ikke fastlåses til ét bestemt eksempel.

Ideen bag læringshistorierne

- Materialet til læringshistorier bygger på en dokumentationsmetode, som er udviklet i New Zealand i et samarbejde mellem forskere, myndigheder og pædagoger i dagtilbud. Den newzealandske forsker Margaret Carr har stået i spidsen for at udvikle det teoretiske og metodiske grundlag for læringshistorierne.
- Metoden hviler på en anerkendende og ressourceorienteret tilgang, hvilket betyder, at historierne tager afsæt i børns motivation og muligheder for læring.
- Metoden fokuserer på læring som noget, der sker mellem barnet og omgivelserne. Fokus ligger dermed ikke alene på barnet, men også på de sammen-

hænge og relationer som barnet er en del af . Udgangspunktet er, at læring er dynamisk, og at den må beskrives konkret og situationsbundet.

Dette hæfte indeholder:

- Vejledning i at skrive læringshistorier
- Tre eksempler på læringshistorier
- Skabelon til læringshistorier
-

Vejledning i at skrive læringshistorier

Navn, dato og overskrift

- Skriv navn på dem, historien handler om, og den, der har skrevet historien. Så er det lettere for andre at vende tilbage til historiefortælleren og barnet for at få en dialog om historien.
- Skriv dato, så alle kan huske, hvornår situationen fandt sted, og så det er muligt at følge udviklingen over tid.
- Find på en overskrift, der fanger det centrale i historien. Overskriften kan engagere læseren og give lyst til at læse videre.

Læreplanstema og mål

- Målene kan skrives før historien, hvis fokus er valgt på forhånd.
- Relevante mål kan også efterfølgende kobles til historien, når der reflekteres over indholdet af historien.
- Målene kan tage afsæt i den pædagogiske læreplan, handlingsplaner eller sprogvurderingsresultater.

Historien

- Start lige i den situation, der slog dig som bemærkelsesværdig i forbindelse med et barns læring.
- Skriv historien i et hverdagsprog, sådan som du ville fortælle den til andre.
- Byg historien op omkring barnets styrker og ressourcer i situationen.
- Du kan vælge, om du vil skrive historien i nutid eller datid.
- Find din egen skrivestil. Som fortæller må du gerne være synlig, og du må gerne inddrage fortolkninger som fx en oplevelse af, at barnet er glad, trist m.m.

Hvad skete der her? – Hvilken læring fandt sted? - Hvad gjorde læring mulig?

- Reflektér over, hvad der gjorde indtryk på dig, og hvorfor du skrev historien: Hvad var det for en interesse, du så hos barnet – og hvad gjorde læringen mulig?
- Overvej, om du vil skrive direkte til barnet (Mia, du er i fuld gang med at lære nye ord), eller om du vil skrive om barnet (Mia er i gang med at ...)

Hvad kunne det næste være?

- Reflektér over, hvordan barnets styrker eller interesser kan opmuntres og motiveres yderligere. Det kan fx være mulige aktiviteter, der kan findes frem eller igangsættes for at stimulere barnets videre udvikling.
- Overvej, om du vil skrive direkte til barnet eller skrive om barnet.

Læringshistorie – eksempel 1

Overrasket	
Dato: 18. marts	
Barnets navn: Mohammad, 4 år	
Skrevet af: Birthe	
Læreplanstema og mål	Historien
Læringsmål: At børnene får mulighed for at indsamle nye ord.	Mohammad er meget optaget af ord. Når han hører et nyt ord, han bliver optaget af, kan man se på ham, at han er dybt koncentreret og suger det nye til sig. Vi har i gruppen set på billeder af børn, der udtrykker forskellige følelser, og har bl.a. set på et billede af en pige, der bliver overrasket, da hun pakker en pakke op. Vi snakkede om, hvad det er at blive overrasket, og Ahmed fortæller, at det er han også blevet engang. Et par dage efter snakker vi om det samme billede igen, og jeg spørger, om der er nogen, der kan huske, hvad det er for en følelse eller udtryk hun viser. Der bliver helt stille ... Men jeg kan se på Mohammads ansigt, at han er dybt koncentreret. Pludselig ser han glad ud og siger: "Hun er rasket." Vi snakker igen om ordet og dets betydning. Billederne hænger inde på stuen, og nogle dage senere fortalte Ahmed mig, at pigen på billedet blev overrasket, da hun pakke-ede pakken op.
Hvad skete der her? – Hvilken læring fandt sted? - Hvad gjorde læring mulig?	Hvad kunne det næste være?
Mohammad er meget optaget af ord og prøver at forstå deres betydning. Han havde husket noget af ordet og bliver helt tydeligt glad, da han kommer i tanke om ordet.	Vi skal fortsat være opmærksomme på at give Mohammad mulighed for at høre nye ord. Nu hvor han er så motiveret. Mohammad lærer helt tydeligt af gentagelser, så det er en god idé at bruge de nye ord/begreber i mange forskellige situationer.

Læringshistorie – eksempel 2

<h3>Søkoen</h3>		Dato: 17/11-2010
Barnets navn: Oskar		
Skrevet af: Lisbeth		
Læreplanstema og mål	Historien	
<p>Læringsmål</p> <p>Skabe kontakt og kommunikere</p> <p>Udvikle ordforråd og forståelse for sprogets regler</p>	<p>Det er igen tidlig morgen. Oskar og to andre drenge sidder alene på stuen med en plade med magnetbogstaver. De har skrevet 2 lange sætninger af 'volapykord'.</p> <p>Oskar siger: "Lisbeth, hvad står der her?" "Jaaa ...", siger jeg og kan ikke umiddelbart finde nogen rigtige ord.</p> <p>Jeg finder dog de sidste to bogstaver i rækken: "K og O = ko", fortæller jeg.</p> <p>"Hvad står der mere??" (Forventningsfuldt!).</p> <p>Jeg finder nu et S og et Ø: "Nu står der sø". "Ha ha", siger Oskar, "en søko!"</p> <p>"Det er der faktisk noget, der hedder", siger jeg.</p> <p>"Mærkeligt", siger Oskar, og vi griner alle sammen.</p>	
Hvad skete der her? – Hvilken læring fandt sted? - Hvad gjorde læring mulig?	Hvad kunne det næste være?	
<p>Oskar har 'fanget' at bogstaver kan danne ord. Han har fået en ny erfaring, og hans nysgerrighed er vakt.</p>	<p>Vi må finde et billede af en søko!</p> <p>Finde ord-billeder med bogstaver på og hæn-ge dem op på stuen.</p>	

Læringshistorie – eksempel 3

Anna og k-lyden

Dato: Uge 12

Barnets navn: Anna

Skrevet af: Karina

Læreplanstema og mål	Historien
<p>Strategiske mål</p> <p>Børn skal have mulighed for at udvikle deres sprog gennem alle hverdagens aktiviteter</p> <p>Børn skal udfordres til sproglig kreativitet samt til at udtrykke sig gennem forskellige genrer</p> <p>Børns skal støttes i at udvikle deres nysgerrighed og interesse for tegn, symboler og den skriftsproglige verden, herunder bogstaver og tal</p>	<p>Anna, Kirstine og jeg sidder og skal til at spille vendespil med fokus på k-lyden.</p> <p>Jeg gennemgår alle brikkerne og fortæller, hvad der er på alle kortene. Der er et kort med et billede af et kålhoved, vi snakker om, at det ligner et salathoved.</p> <p>Da alle kortene er lagt rigtigt på bordet, siger Anna: "Det er mig, der skal begynde, for min mor siger, at det er den yngste, der skal starte, og det er mig". Hun var heldigvis den yngste og fik lov til at starte.</p> <p>Vi spiller et stykke tid, og jeg vender billedet med kål og spørger, om der er nogen, der kan huske, hvad det er. Anna svarer "tål" (kål). "Det er flot, at du kan huske, at det var kål og ikke salat," svarer jeg og overdriver k-lyden.</p> <p>Kort efter vender Kirstine den samme brik, hun sidder længe uden at sige noget. Jeg siger: "Hvis du ikke kan huske, hvad det er, så prøv at spørge Anna, om hun kan hjælpe dig". Freya siger: "Måske var det en kål", med tydelig fokus på k-lyden. Vi fortsætter spillet.</p>
<p>Hvad skete der her? – Hvilken læring fandt sted? – Hvad gjorde læring mulig?</p>	<p>Hvad kunne det næste være?</p>
<p>Vi sidder kun to børn og en voksen i et lille rum. Anna, som plejer at blive meget stille, når der stilles krav, eller der sker noget, som hun ikke lige helt har styr på, snakker løs og har mod på spillet. Hun tager helt tydeligt førpositionen. Hun har lyst til at sige de ord, vi arbejder med i spillet, og begynder at fange "teknikken" om k-lyden.</p>	<p>Vi fortsætter med at spille vendespillet, indtil mange af ordene er blevet systematiseret, eller indtil de virker trætte af det.</p>

Læringshistorie

Dato:	
Barnets navn:	
Skrevet af:	
Læreplanstema og mål	Historien
Hvad skete der her? – Hvilken læring fandt sted? - Hvad gjorde læring mulig?	Hvad kunne det næste være?